

УДК 612.66/.661:616.5-002.3

І. О. Чапань-Чижо

Львівський національний медичний університет ім. Д. Галущького, м. Львів

ОСОБЛИВОСТІ ТОТАЛЬНИХ, ПОЗДОВЖНИХ РОЗМІРІВ ТІЛА І ШИРИНИ ДИСТАЛЬНИХ ЕПІФІЗІВ ДОВГИХ ТРУБЧАСТИХ КІСТОК КІНЦІВОК У ЗДОРОВИХ ТА ХВОРИХ НА ПІОДЕРМІЇ ЧОЛОВІКІВ ТА ЖІНОК

У здорових та хворих на піодермії чоловіків та жінок визначено особливості тотальних, поздовжніх розмірів тіла та ширини дистальних епіфізів довгих трубчастих кісток кінцівок. У хворих на піодермії жінок порівняно із здоровими жінками встановлено достовірно більші значення довжини і площі поверхні тіла та ширини дистального епіфіза плеча, передпліччя і стегна. У хворих на піодермії чоловіків порівняно із здоровими досліджуваними аналогічної статі не встановлено жодних достовірних відмінностей значення тотальних, поздовжніх розмірів тіла та ширини дистальних епіфізів довгих трубчастих кісток кінцівок.

Ключові слова: чоловіки, жінки, піодермія, антропометрія.

Робота є фрагментом НДР "Структурна організація, ангіоархітектоніка та антропометричні особливості органів у внутрішньо- та позаутробному періодах розвитку, за умов екзо- та ендопатогенних факторів", номер держреєстрації: 0115U00041 та «Розробка нормативних критеріїв здоров'я різних вікових та статевих груп населення», номер держреєстрації: 0106U010084.

Піодермії являють собою широку групу дерматозів, в основі яких лежить гнійно-запальний процес в шкірі, її придатків і підшкірної жирової клітковини, викликаний гнійними бактеріями [6]. Надзвичайна поширеність різних видів піодермій, часта сенсibiliзація та зростаюча резистентність до антибактеріальних препаратів надають особливої актуальності питанню прогнозування розвитку даної патології [10, 11].

Дерматовенерологія є галуззю, яку не обійшли стороною завдання конституціональної антропології. Захворювання шкіри, як і інші захворювання, супроводжуються метаболічними порушеннями, пов'язаними з певними соматичними типами [7]. Генетично зумовлені структурні дефекти різних компонентів шкіри зумовлюють зниження її стабільності, стійкості і міцності та ведуть до формування відповідних клінічних проявів захворювання [1, 2].

При аналізі співвідношень типу конституції з захворюваністю основна проблема часто полягає у вирішенні питання первинності формування типу конституції або розвитку захворювання. Наприклад, що первинне: крайні типи соматотипу або важкий перебіг піодермій [3, 5]. Так чи інакше, порівняння антропометричних параметрів у здорових та хворих на піодермію досліджуваних дозволило б виявити передумови, що зумовлюють особливості перебігу дерматозів у осіб різної конституціональної приналежності, оцінити функціонально-адаптаційні резерви організму (неінвазивними методами) і своєчасно коректувати виявлені донозологічні відхилення, що лягає в основу завдань профілактичної медицини – збереження здоров'я здорової людини і попередження захворювань у групі ризику.

Метою роботи було визначення особливостей тотальних, поздовжніх розмірів тіла і ширини дистальних епіфізів довгих трубчастих кісток кінцівок у здорових та хворих на піодермії чоловіків та жінок.

Матеріал та методи дослідження. Здійснено клініко-лабораторне й антропологічне обстеження 45 хворих на піодермії чоловіків і 48 хворих жінок Західного регіону України. Отримані результати співставлені із даними антропо-соматотипологічного обстеження 85 практично здорових чоловіків і 135 жінок аналогічного віку й регіону проживання із банку даних науково-дослідного центру Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова. Використані наступні методи дослідження: загально-клінічні – для верифікації діагнозу піодермії; антропометрія за методикою В.В. Бунака у модифікації П.П. Шапаренка [8]; визначення соматотипу за методикою J. Carter і В. Heath [9]; статистична обробка отриманих результатів проведена в ліцензійному статистичному пакеті "STATISTICA 6.0" з використанням параметричних і непараметричних методів.

Результати дослідження та їх обговорення. Результати дослідження тотальних, поздовжніх розмірів тіла і ширини дистальних епіфізів довгих трубчастих кісток кінцівок у здорових та хворих на піодермії чоловіків та жінок представлені в таблиці 1.

Показники тотальних, поздовжніх розмірів тіла та ширини дистальних епіфізів довгих трубчастих кісток кінцівок у здорових та хворих на піодермії чоловіків та жінок (M±σ)

Показник	Стать	Здорові	Хворі	p
Маса тіла (кг)	Ч	73,58±10,49	76,28±13,19	>0,05
	Ж	59,22±8,42	66,46±15,46	>0,05
Довжина тіла (см)	Ч	177,7±7,1	176,3±9,0	>0,05
	Ж	164,9±5,9	165,1±5,9	<0,01
Площа поверхні тіла (м ²)	Ч	1,905±0,148	1,922±0,190	>0,05
	Ж	1,646±0,125	1,724±0,186	<0,01
Висота верхньогруднинної точки (см)	Ч	144,9±6,951	144,2±8,4	>0,05
	Ж	134,5±5,8	134,8±5,5	>0,05
Висота лобкової точки (см)	Ч	90,21±5,44	89,24±5,56	>0,05
	Ж	85,09±5,18	85,58±5,17	>0,05
Висота плечової точки (см)	Ч	147,4±6,77	146,1±8,7	>0,05
	Ж	137,0±5,8	137,0±5,8	>0,05
Висота пальцевої точки (см)	Ч	66,26±5,52	63,19±4,00	>0,05
	Ж	66,43±5,03	64,55±5,47	>0,05
Висота вертлюгової точки (см)	Ч	93,42±5,85	91,39±6,45	>0,05
	Ж	88,13±5,69	86,80±4,67	>0,05
Ширина дистального епіфіза плеча (см)	Ч	6,872±0,530	6,931±0,591	>0,05
	Ж	5,942±0,452	6,215±0,520	<0,01
Ширина дистального епіфіза передпліччя (см)	Ч	5,680±0,408	5,622±0,467	>0,05
	Ж	4,873±0,408	5,102±0,451	<0,01
Ширина дистального епіфіза стегна (см)	Ч	8,856±0,624	8,831±0,685	>0,05
	Ж	8,119±0,594	8,429±0,612	<0,01
Ширина дистального епіфіза гомілки (см)	Ч	7,141±0,573	7,016±0,698	>0,05
	Ж	6,387±0,463	6,492±0,517	>0,05

Примітка: Ч – чоловіки; Ж – жінки; p – достовірність відмінностей показників між групами здорових і хворих на піодермію чоловіків або жінок.

Встановлено, що величина довжини тіла у хворих на піодермію жінок достовірно більша ($p<0,01$) порівняно із здоровими жінками. Величина площі поверхні тіла у хворих на піодермію жінок достовірно більша ($p<0,01$) порівняно із здоровими жінками. Величина ширини дистального епіфіза плеча у хворих на піодермію жінок достовірно більша ($p<0,01$) порівняно із здоровими жінками. Величина ширини дистального епіфіза передпліччя у хворих на піодермію жінок достовірно більша ($p<0,01$) порівняно із здоровими жінками. Величина ширини дистального епіфіза стегна у хворих на піодермію жінок достовірно більша ($p<0,01$) порівняно із здоровими жінками. Між здоровими та хворими на піодермію досліджуваними не встановлено достовірних або тенденцій відмінностей при порівнянні величини маси тіла, всіх поздовжніх розмірів, ширини дистального епіфіза гомілки у жінок та тотальних, поздовжніх розмірів тіла і ширини дистальних епіфізів довгих трубчастих кісток кінцівок у чоловіків.

Висновки

- У хворих жінок встановлено достовірно більші значення частини тотальних розмірів тіла та більшості показників ширини дистальних епіфізів довгих трубчастих кісток кінцівок порівняно із здоровими досліджуваними аналогічної статі.
- Між здоровими та хворими на піодермію чоловіками не встановлено жодних достовірних відмінностей тотальних розмірів тіла та ширини дистальних епіфізів довгих трубчастих кісток кінцівок.

Перспективи подальших досліджень полягають в тому, що отримані відмінності тотальних розмірів тіла та ширини дистальних епіфізів довгих трубчастих кісток кінцівок у здорових та хворих на піодермію жінок можна використовувати в якості критеріїв оцінки резистентності організму і можливості прогнозу перебігу захворювання. З метою більш глибокої діагностики захворювання, а також розробки реабілітаційних програм, спрямованих на зміцнення соматичного здоров'я, планується вивчити особливості інших груп розмірів у досліджуваних аналогічних груп порівняння.

Список літератури

- Баранов В.С. Геном человека и гены «предрасположенности». Введение в предиктивную медицину / В.С. Баранов, В.Е. Баранова, Т.Э. Иващенко [и др.] // – С.Пб.: Итермедика, - 2000. – 272 с.

2. Гайдаш А. А. Структура межклеточного матрикса кожи различных соматотипов человека по данным атомно-силовой микроскопии / А.А. Гайдаш, Г.П. Чигодайкин, Ю.В. Карачева [и др.] // Сибирский медицинский журнал. – 2011. – № 5. – С. 34-38.
3. Корнетов Н. А. Клиническая антропология – методологическая основа целостного подхода в медицине / Н. А. Корнетов // Актуальные вопросы и достижения современной антропологии: мат. межд.конф. – Новосибирск, - 2006. – С. 52-57.
4. Койносов А.П. Клинико-конституциональные исследования в дерматологии. Учебное пособие / А.П. Койносов. – Тюмень-Шадринск, - 2010. – 135 с.
5. Родин А. Ю. Перспективы соматических исследований в дерматологической практике / А.Ю. Родин, Н.А. Проскурякова // Мат. конф. «Инфекции, передаваемые половым путем и репродуктивное здоровье населения. Современные методы диагностики и лечения дерматозов». – Казань: Изд-во КГМУ, - 2013. – С. 127-129.
6. Скрипкина Ю.К. Дерматовенерология. Национальное руководство / Ю.К. Скрипкина, Ю.С. Бутова, О.Л. Иванова // – М., 2014. – С. 319-356.
7. Хендогина Я.О. Физический статус и заболевания кожи учащихся в зависимости от возрастного периода и типа телосложения : автореф. дис. ... канд. мед. наук / Я.О. Хендогина. – Красноярск, - 2008. – 24 с.
8. Шапаренко П. П. Антропометрія / П.П. Шапаренко // – Вінниця, -2000. – 71 с.
9. Carter J. Somatotyping – development and applications / J. Carter, B. Heath // – Cambridge University Press-1990-504 p.
10. Rasmussen B. A. Anti-microbial resistance in anaerobes / B.A. Rasmussen, K. Bush, F.P. Tally // Clin. Infect. Dis. – 2007. – Vol. 24. – P. 15-21.
11. Skov L. Bacterial superantigens and inflammatory skin diseases / L. Skov, O. Baadsgaard // Clin. Exp. Dermatol. – 2000. – Vol. 25. – P. 57-61.

Реферати

ОСОБЕННОСТИ ТОТАЛЬНЫХ, ПРОДОЛЬНЫХ РАЗМЕРОВ ТЕЛА И ШИРИНЫ ДИСТАЛЬНЫХ ЭПИФИЗОВ ДЛИННЫХ ТРУБЧАТЫХ КОСТЕЙ КОНЕЧНОСТЕЙ У ЗДОРОВЫХ И БОЛЬНЫХ ПИОДЕРМИЯМИ МУЖЧИН И ЖЕНЩИН

Чаплик-Чижо И. О.

У здоровых и больных пиодермиями мужчин и женщин определены особенности тотальных, продольных размеров тела и ширины дистальных эпифизов длинных трубчатых костей конечностей. У больных пиодермиями женщин по сравнению со здоровыми женщинами установлено достоверно большие значения длины, площади поверхности тела и ширины дистальных эпифизов плеча, предплечья и бедра. У больных пиодермиями мужчин по сравнению со здоровыми испытуемыми аналогичного пола не установлено достоверных различий значения тотальных, продольных размеров тела и ширины дистальных эпифизов длинных трубчатых костей конечностей.

Ключевые слова: мужчины, женщины, пиодермия, антропометрия.

Статья надійшла 4.09.2015 р.

FEATURES OF TOTAL, LONGITUDINAL BODY SIZE AND WIDTH OF DISTAL EPIPHYSIS OF LONG BONES OF LIMBS IN HEALTHY AND SICK WITH PYOGENIC SKIN INFECTIONS MEN AND WOMEN

Chaplyk-Chyzo I. O.

In healthy and patients with pyoderma men and women defines the peculiarities of total, longitudinal body size and width of distal epiphysis of long bones of limbs. In patients with pyoderma women compared with healthy women found significantly greater lengths and body surface area and width of distal epiphysis shoulder, forearm and hip. In patients with pyoderma men compared with normal subjects of similar gender is not established any significant differences of total value, longitudinal body size and width of distal epiphysis of long bones of limbs.

Key words: men, women, pyoderma, anthropometry.

Рецензент Гунас І.В.

УДК 100.42:621.90.02.001.5:612.627:612.621:575.191:613.954

Л.А. Черкасова

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, м. Київ

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ СОНОГРАФІЧНИХ РОЗМІРІВ МАТКИ ТА ЯЄЧНИКІВ У РІЗНІ ФАЗИ МЕНСТРУАЛЬНОГО ЦИКЛУ З ПОКАЗНИКАМИ РОЗМІРІВ І БУДОВИ ТІЛА ПРАКТИЧНО ЗДОРОВИХ ДІВЧАТ ЕКТОМОРФНОГО СОМАТОТИПУ

У дівчат із ектоморфним соматотипом для більшості сонографічних розмірів матки та частини розмірів яєчників визначені достовірні кореляції з антропо-соматометричними параметрами і показниками компонентного складу маси тіла в період різних фаз менструального циклу. Під час усіх фаз менструального циклу спостерігається однотипність зв'язків як за силою, кількістю, так і за їх напрямком. Ширина, товщина і об'єм лівого яєчника та товщина правого яєчника, визначені під час овуляції, не мають статистично значущих кореляцій з жодним антропо-соматотипологічним параметром або показником компонентного складу маси тіла.

Ключові слова: кореляції, матка, яєчники, сонографічне дослідження, дівчата, розміри тіла.

Робота є фрагментом НДР "Розробити моделі прогнозування пубертатних маткових кровотеч та альгодисменореї у дівчат в залежності від конституціональних особливостей організму" (№ державної реєстрації: 0115U001168).

Успіхи сучасної клінічної медицини неможливо уявити без застосування досягнень комплексу морфологічних наук. Наразі все більше зростає роль фундаментальних досліджень,